Elektronicznie podpisany przez:
Beata Maria Chmielewska
dnia 31 stycznia 2025 r.

UCHWAŁA Nr RIO.II-00312-129/2025
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku
z dnia 30 stycznia 2025 r.

w sprawie wyrażenia opinii o możliwości sfinansowania deficytu budżetu i prawidłowości planowanej kwoty długu Gminy Kulesze Kościelne

Na podstawie art. 13 pkt 10 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 7), art. 230 ust. 4 i art. 246 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.) oraz Zarządzenia Nr 7/2023 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących,

Skład Orzekający w osobach:
Beata Chmielewska – przewodnicząca
Agnieszka Gerasimiuk – członek
Marlena Stachurska–Janczyło – członek

opiniuje negatywnie

- możliwość sfinansowania deficytu określonego w uchwale budżetowej Gminy Kulesze Kościelne na 2025 rok,
- prawidłowość planowanej kwoty długu Gminy Kulesze Kościelne wynikającej z zaciągniętych oraz planowanych do zaciągnięcia zobowiązań, o której mowa w art. 226 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.

Uzasadnienie

Skład Orzekający sformułował niniejszą opinię w oparciu o uchwały Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 20 grudnia 2024 roku: Nr IX/51/2024 w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Kulesze Kościelne na rok 2025 oraz Nr IX/50/2024 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kulesze Kościelne na lata 2025–2030 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2025–2030.

Zgodnie z uchwalonym budżetem na rok 2025 podstawowe wielkości budżetowe kształtują się następująco:
– dochody ogółem – 30 523 620,15 zł (w tym dochody bieżące: 23 856 243,65 zł; dochody majątkowe: 6 667 376,50 zł),
– wydatki ogółem – 40 534 658,21 zł (w tym wydatki bieżące: 23 197 273,21 zł; wydatki majątkowe: 17 337 385,00 zł).

Deficyt budżetu w wysokości 10 011038,06 zł ma być sfinansowany przychodami pochodzącymi z: 1) zaciąganych kredytów w kwocie – 1 570 000,00 zł, 2) wpływów ze sprzedaży wyemitowanych papierów wartościowych w kwocie – 2 430 000,00 zł, 3) zaciąganych pożyczek w kwocie – 3 987 000,00 zł, 4) niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu środki RFRD w kwocie – **1 951 129,56** zł, 5) niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r.

o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowego z udziałem tych środków w kwocie – **72 908,50** zł. Łączna planowana na 2025 rok kwota przychodów wynosi 10 811 038,06 zł i poza wyżej wskazanymi przychodami obejmuje również przychody z tytułu wolnych środków w wysokości **800 000,00** zł, przeznaczane na rozchody z tytułu wykupu innych papierów wartościowych (§ 982).

Odnośnie przyjętej wielkości przychodów wewnętrznych planowanych do zaangażowania w budżecie roku 2025 Skład Orzekający stwierdza co następuje:

W 2025 roku zaplanowano deficyt budżetu w kwocie 10 011 038,06 zł, który ma zostać sfinansowany m. in. przychodami wewnętrznymi w ogólnej wysokości **2 024 038,06** zł (w tym: niewykorzystane środki pieniężne na rachunku bieżącym budżetu, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu środki RFRD – **1 951 129,56** zł, niewykorzystane środki pieniężne na rachunku bieżącym budżetu, wynikające z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowego z udziałem tych środków – **72 908,50** zł) oraz rozchody w wysokości **800 000,00** zł, które zostaną sfinansowane wolnymi środkami – o czym stanowią zapisy § 6.1. i 7.1. uchwały Nr IX/51/2024 w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Kulesze Kościelne na rok 2025.

Z bilansu z wykonania budżetu gminy za 2023 rok, sporządzonego według stanu na dzień 31.12.2023 r. wynika, że gmina posiadała przychody wewnętrzne w ogólnej wysokości 3 828 152,26 zł. Analiza danych dotyczących wykonania budżetu za rok 2024 (zawartych w załączniku Nr 1 do uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kulesze Kościelne na lata 2025–2030) oraz sprawozdań grudniowych, z wykonania planu dochodów i wydatków budżetowych od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2024 (Rb–27s i Rb–28s) wskazuje, że na koniec 2024 roku Gmina Kulesze Kościelne będzie posiadała przychody wewnętrzne (możliwe do zaangażowania w roku 2025) w ogólnej wysokości **2 279 684,72** zł. W konsekwencji w budżecie roku bieżącego gmina może zaangażować przychody wewnętrzne w wysokości niższej (o **544 353,34** zł), wynikającej z faktycznego ich wykonania w latach ubiegłych. **Wskazania wymaga, że przychody wewnętrzne mogą być wprowadzone do budżetu roku 2025 tylko pod warunkiem ich rzeczywistego wygenerowania w 2024 roku.**

Według założeń Wieloletniej Prognozy Finansowej Gmina Kulesze Kościelne zamierza spłacać zaciągnięte w latach wcześniejszych oraz planowane do zaciągnięcia w roku 2025 zobowiązania dłużne do końca 2030 roku. Od 2026 roku jednostka nie planuje zaciągania nowych zobowiązań, a zaprojektowane dodatnie wyniki budżetów w całości będą służyły finansowaniu w poszczególnych latach rozchodów tytułem spłat wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Najwyższa kwota długu ma wystąpić w prognozowanym okresie WPF na koniec 2025 roku w wysokości 8 787 000,00 zł (co stanowi 28,79% planowanych dochodów budżetowych ogółem, a w odniesieniu do dochodów bieżących – 36,83%).

Z wartości określonych w WPF wynika, że w 2025 roku, jak i w latach kolejnych objętych prognozą, zostanie zachowana relacja, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych, tj. wynikający z przepisów tego art. wskaźnik planowanej w poszczególnych latach łącznej kwoty spłaty zobowiązań nie przekroczy dopuszczalnego wskaźnika spłaty. **Podkreślenia wymaga, że omawiane relacje nie uwzględniają ewentualnego wzrostu planowanych do zaciągnięcia zobowiązań, które będą miały na celu sfinansowanie części deficytu czy rozchodów w 2025 roku, w obecnym kształcie nie znajdujących pokrycia w przychodach wewnętrznych gminy.** Zachowanie powyższej relacji oparte jest (dla dopuszczalnych limitów spłat) przede wszystkim na założeniu osiągania tzw. nadwyżek operacyjnych, czyli dodatnich różnic między dochodami i wydatkami bieżącymi (sald operacyjnych spełniających reguły wydatkowe z art. 242 ustawy). W roku 2025 zaplanowano nadwyżkę operacyjną w wysokości 658 970,44 zł a w kolejnych latach na poziomie od 2 500 000,00 zł (rok 2030) do 6 800 000,00 zł (rok 2026). Przedział wartości nadwyżek operacyjnych osiągniętych w latach 2018–2023 pozostaje w granicach od 1 263 358,95 zł (rok 2019)

do 3 167 107,02 zł (rok 2022), a ich średnia arytmetyczna z przywołanego okresu, przy uwzględnieniu deficytu operacyjnego w 2024 roku w wysokości 264 850,00 zł wyniosła **1 575 613,85** zł. **Skład Orzekający zastrzega, że wartość nadwyżek operacyjnych szacowanych w wieloletniej prognozie finansowej została ustalona na poziomie, który może być trudny do zrealizowania i jest zależna od korzystnego kształtowania się czynników otoczenia makroekonomicznego.**

Podsumowując Skład Orzekający stwierdza, że gmina nie będzie posiadała przychodów wewnętrznych w łącznej wysokości 2 824 038,06 zł, które mogłaby zaangażować w budżecie roku 2025 – co stanowi naruszenie art. 212 ust. 1 pkt 3 i 4 oraz 226 ust. 1 pkt 4, 5 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.), zgodnie z którymi uchwała budżetowa określa m. in. kwotę planowanego deficytu wraz ze źródłami jego pokrycia oraz łączną kwotę planowanych przychodów budżetu, a wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna i określać dla każdego roku m.in. sposób sfinansowania deficytu oraz przychody i rozchody, a także wskazuje, iż niezbędne jest zweryfikowanie założeń przyjętych zarówno w budżecie roku 2025, jak i w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Kulesze Kościelne na lata 2025-2030 pod kątem ich realistyczności w celu zachowania właściwych relacji dla możliwości sfinansowania deficytu oraz obsługi długu publicznego.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE:

Od niniejszej uchwały służy prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, ul. Branickiego 13, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodnicząca Składu Orzekającego
Beata Chmielewska